

תגובת חזקיהו והפנייה לישיעה הנביא פרק י"ט פסוקים א-ז, כ, לב-לז

דברי רַב־שָׁקָה הגיעו לחזקיהו, על־ידי שריו, ועשו עליו רושם רב. נזכור שכל ערי יהודה הבצורות כבר נכבשו בידי סנחריב (י"ח, יג) וממלכת יהודה עומדת לפני אסון היסטורי, וסכנת כיבוש והגלייה, בדומה למה שהתחולל כמה שנים קודם לממלכת ישראל. חזקיהו מלך יהודה קרע את בגדיו, לבש בגדי שק ונכנס להתפלל בבית המקדש. בנוסף, שלח חזקיהו את: "אֱלִיקִים אֲשֶׁר עַל הַבַּיִת וְשִׁבְנָא הַפֶּפֶר וְאֵת זִקְנֵי הַכֹּהֲנִים", כשהם לבושים בבגדי שק, אל ישיעה הנביא.

כך מתאר חזקיהו את היום שבו נאמרו דברי רַב־שָׁקָה: "יוֹם צָרָה וְתוֹכָחָה וְנֶאֱצָה הַיּוֹם הַזֶּה כִּי בָאוּ בָנִים עַד מִשְׁכַּב וְכָח אֵין לָלֶדֶה". חזקיהו מדמה את העם היושב בירושלים לאישה הכורעת ללדת ויושבת על המשבר (כיסא היולדת), ואין בה כוח ללדת את בניה. לעם ישראל שהם בנים לה', אין כוח להתגבר על הצרה הניצבת בפניהם ואינם יכולים להכריע אם להיכנע לאשור או להמשיך להילחם בו (דעת מקרא).

אחרי תיאור מצבם הקשה, הוסיף חזקיהו שדברי רבשקה הביאו לחילול שם ה' והוא קיווה שה' יושיע את ישראל למען שמו. חזקיהו ביקש מישיעיהו הנביא לשאת תפילה על העם שנותר ביהודה ובירושלים, אותם הוא כינה "הַשְּׂאִרִית הַנִּמְצָאָה" (יד). יש בכינוי הזה רמז לכך שחלק מתושבי ערי יהודה הנכבשות הוצאו לגלות בידי סנחריב (לדוגמה, ציור של הגליית תושבי העיר לכיש התגלה בשרידי ארמון סנחריב בנינוה, לסרטון קצר - [כאן](#)). בתגובה לכך שלח ישיעה דברי עידוד - נבואה המבשרת את מפלתו הקרובה של הצבא האשורי.

המשך נבואת ישיעיהו ומפלת סנחריב - פרק י"ט פסוקים כ, לב-לז

לאחר נבואת ישיעה הראשונה (פסוקים ו-ז) שב חזקיהו ופנה בתפילה לה'. ולאחר מכן חזר ישיעה והביא את דבר ה' לחזקיהו. נבואתו מתחילה בפסוק כ.

נלמד את שלושת הפסוקים האחרונים של הנבואה, המבשרים על מפלת סנחריב והצלת ירושלים:

ישיעה הבטיח בשם ה', שאשור לא יצליחו לכבוש את ירושלים. ה' יגן על ירושלים למען שמו ולמען דוד המלך, שייסד בה את ממלכתו וה' הבטיח לו שמלכות בית דוד תתקיים לעולם "וְגִנֹּתִי אֶל הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ לְמַעַנִּי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי" (לד).

מסע סנחריב ליהודה שהחל בשנה ה־14 לחזקיהו בתגובה למרד חזקיהו באשור, ובמהלכו נכבשו כל ערי יהודה הבצורות (י"ח, יג), למעט ירושלים שהועמדה אף היא בסכנת כיבוש, הסתיים במפלה מפתיעה. כפי שניבא ישיעה, ה' יצא להגן את ירושלים, ולמעשה על הישרדותה של ממלכת יהודה. הכתוב מתאר את מפלת סנחריב באורח נס, כאשר בלילה ה־ה מלאך ה' את מחנה אשור ומתו 185,000 חייליו של סנחריב. סנחריב שב חזרה לעיר ובהמשך נרצח בידי בניו.

להרחבת העיון במסע סנחריב בימי חזקיהו ניתן להשתמש בסרטון שהוכן במכון מגלי"ם - [כאן](#).

הצעת הוראה:

בשיעור זה נלמד על פניית חזקיה לישעיהו בעקבות דברי רבשקה, על תשובת ישעיהו ועל סוף המסע האשורי לכיבוש יהודה.

1. נשאל את התלמידים:

- כיצד לפי דעתם יגיב חזקיהו על דרישת מלך אשור?

בפסוקים בפרק י"ט מתוארות שתי תגובות של חזקיה, שתי נבואות של ישעיהו ותיאור סוף מסע סנחריב לכיבוש יהודה.

- על פי פסוקים א-ד מהן שתי תגובותיו של חזקיה?

- חזקיה קרע את בגדיו, התאבל והתפלל בבית ה'

- חזקיה שלח משלחת לישעיה הנביא

התלמידים ישלימו את הטבלה המציגה את דברי חזקיה, ובעזרתה ילמדו מה היה המסר של חזקיה לישעיה?

הפסוק	ההסבר
יום צרה ותוכחה ונאצה היום הזה	היום שבו נאמרו דברי רבשקה הוא יום קשה, יום צרה, יום של חילול שם ה'
כי באו בנים עד משבר וכח אין ללדה	חזקיה מדמה את העם היושב בירושלים לאישה הכורעת ללדת ויושבת על המשבר (כיסא היולדת), ואין בה כוח ללדת את בניה. לעם ישראל שהם בנים לה', אין כוח להתגבר על הצרה הניצבת בפניהם ואינם יכולים להכריע אם להיכנע לאשור או להמשיך להילחם בו (דעת מקרא).
אולי ישמע ה' אלקיך את כל דברי רבשקה אשר שלחו מלך אשור אדניו לחרף אלהים חי והוכיח בדברים אשר שמע ה' אלקיך	דברי רבשקה הביאו לחילול שם ה'. חזקיה מקווה שה' יושיע את ישראל למען שמו.
ונשאת תפלה בעד השארית הנמצאה	חזקיה מבקש מישעיה הנביא לשאת תפילה על העם שנותר ביהודה ובירושלים

2. על פי פסוקים ו-ז, כ, לב-לד - מה היו שתי נבואותיו של ישעיה לחזקיה?

נבואה ראשונה (ו-ז): דברי עידוד הנוגעים לגורלו של סנחריב מלך אשור. ישעיהו בישר על כך שסנחריב יפסיק את המצור על ירושלים, ישוב לארצו וירצח שם.

נבואה שנייה (כ, לב-לד): דברי עידוד הכוללים הסבר מדוע יפסק המצור על ירושלים. ישעיהו חזר על הבשורה שהאשורים לא יצליחו לכבוש את ירושלים, והסביר שהסיבה לכך היא שה' יגן על ירושלים למען שמו ולמען דוד המלך, שייסד בה את ממלכתו.

(לומדים רק את שלושת הפסוקים האחרונים של הנבואה)

3. על פי פסוקים לה-לז, כיצד הסתיים מסע סנחריב לכיבוש יהודה בימי חזקיה?